

Såmannen

Nr. 3

66 årgang • desember • 2020

Innhold:

- ❖ Andakt s. 2
- ❖ Om Maria s. 3
- ❖ Presten har ordet s. 4
- ❖ Fredtun i 100 s. 5
- ❖ Intervju s. 6
- ❖ Vanskelig jul s. 7
- ❖ Hvem skal ha Såmannen? s. 8
- ❖ Konfirmanter 2020 s. 8
- ❖ Konfirmantundervisning under koronaen
- ❖ Påmelding til julaftens gudstjenester
- ❖ Berg trekirke
- ❖ Madagaskar s. 10
- ❖ Slekters gang
- ❖ Kirkens ordning s. 12
- ❖ Oppslagstavla s. 13
- ❖ Gudstjenesteliste s. 16

*Ni måneder tidligere
Såmannen ønsker leserne ei
velsigna jul og et godt nytt år!*

Tresnitt av Terje Grostad. Budskekapet

INFORMASJON ❖ Se side 7

Ikke alle barn gleder seg til jul

Gi støtte, trygghet og håp til familier som har det tøft.

Send SMS BK JUL til 2210 (200 kr) eller
VIPPS valgfritt beløp til 13130

DOBLE GAVER

- ❖ I år bør vi gi gaver til hverandre til beste for den som trenger mer enn oss.

Se side 13

❖ SÅMANNENS redaksjon

Egil L. Thorvaldsen
Asle Zimmermann
Øystein Vestmoen

❖ Annonser og stoff

Egil L. Thorvaldsen
Mobil 47 40 78 84
egil.lien.thorvaldsen@gmail.com

❖ Regnskapsfører:

Såmannens konto:
2510 22 36729
Kasserer: Øystein Vestmoen
Mobil 92 29 73 87
oystein.vestmoen@hotmail.com

❖ Larvik kirkekontor

Rombergsgt. 4, 3256 Larvik
Tlf.: 33 17 30 00
Åpent daglig: 09.00-15.00
Prester, organist, kateket og diakon treffes ellers etter avtale.

❖ Sokneprest i Berg

Kristin Stensrød Haugen
Mobil 926 28 384
kshaugen@larvik.kirken.no

❖ Sokneprest i Tanum og Kjøse

Asle Zimmermann
Ådalen 8, 3090 Hof
Mobil 928 25 209

❖ Kateket i Tanum og Kjøse

Bente Engen Andersen
Mobil 959 13 681
bente.e.andersen@larvik.kirken.no

❖ Trosopplærer i Berg

Kristina Hvarnes Andersen
Mobil 977 29 047
khandersen@larvik.kirken.no

❖ Kantor i Berg og Tanum

Jan Ivar Eikeland
Tiurveien 10, 3258 Larvik
Mobil 982 53 341

❖ Kirketjener Tanum:

Unni Lindhjem
Furuåsveien 10, 3282 Kvelde
Mobil 466 49 410

❖ Kirketjener Berg:

Anders Strand
Telefon 917 04 571

❖ Kirketjener Kjøse:

Sverre Farstad
Ommland, 3268 Larvik
Telefon 33 18 02 36

❖ Ukentlig fridag

Prestene har fri mandager og lørdager.

❖ Grafisk design & produksjon:

Richard Løwe,
Løwe Design, Larvik
Telefon 905 27 368

❖ Trykk:

Løwe Design, Larvik

❖ Nettadresse til menighetene:

kirken.no/larvik
(Se menigheter)

JULENS UTENKELIGE MYSTERIUM!

Et nyfødt barn, født av en ugift kvinne, i en fjern liten by i et fjernt, lite land. 33 år seinere døde han som en forbryter på korset som likemann med to mordere. Dette menneskets fødsel blir feiret av millioner over hele verden, fra polhavene til ekvator. Julesalmer bruser på alle tungemål.

Augustus, Kvirinius og Tiberius er døde navn, men navnet Jesus lever, blir elsket og tilbedt over hele jorden.

Hvordan skal dette uforklarlige forklares? Mellom fødselen i Betlehem og døden på Golgata ligger et kort liv på 33 år uten noen av de bedrifter som ellers gjør et navn verdensberømt. Jesus var ikke en stor hærfører, ikke en genial oppfinner eller stor forfatter. Det eneste han skrev var én linje – og den skrev han i sand.

Alt det som gjør et navn stort i menneskers øyne, manglet Jesus. Og likevel stråler Jesu navn over alle andre navn. Hvordan kan det forklares?

Det lar seg ikke forklare om du ikke åpner opp for den dimensjonen som Bibelen forteller om: Tømmermannen fra Nasaret er

ingen ringere enn Gud selv! Det lille barnet i krybben er han som alt er blitt til ved. Han er fra begynnelsen av, han er universets skaper og herre.

Av kjærlighet til sin skapning valgte han å bli menneske, han ble en av oss, han tok på seg menneskelig natur. Det var ikke i Roma eller Aten eller Babylon han dukket opp, men i den uanselige, støvete, lille byen Betlehem. Han ga avkall på sitt eget, tok på seg tjenerskikkelse og ble mennesker lik.

Jesus vokste opp i anonymitet i en snekkerfamilie. Han var ikke en skriftlærd eller en rabbi, men en lekmann, en helt alminnelig jødisk mann. Som trettiåring begynte han å forkynne, og det på en måte som vakte oppsikt. Han talte med en autoritet og på en måte som røpet at han faktisk var Gud. Det han sa og gjorde, ga trøst til de nedtrykte og håp til de fattige, mens det vakte uro hos maktthaverne og forstyrret den alminnelige ro og orden.

Etter oppveksten i Nasaret stod Jesus fram som trettiåring og forkynnte at Guds rike var nær. Selv om han ikke etterlot seg egne skrifter, fortsetter historien gjennom de øyenvitnene som vandret sammen med ham. Denne historien fortsetter helt fram til vår tid, og på ulike måter knyttes våre fortellinger og våre liv sammen med hans. Denne fortellingen om Gud som ble menneske og som lever hos oss, er troens store mysterium. Julens rette tone finner vi i undringen og meditasjonen og lovsangen som blander seg med englenes kor på Betlehemsmarken. La oss bøye oss for mysteriet og tilbe ham som er Gud fra evighet, og som har åpenbart seg i tiden.

Fra ham og ved ham og til ham er alle ting! Ham være ære i evighet.

Biskop Jan Otto Myrseth

Neste utgivelse

Såmannen kommer med fire nummer i året. Neste nummer kommer i mars. Kom gjerne både med stoff og synspunkter på bladet. Ta kontakt med redaksjonen via e-post eller telefon (se side 2).

• Vi mottar gjerne tips og innspill – HUSK: Såmannen er deres talerør!

VERDENS VIKTIGSTE KVINNE? OM MARIA OG BARNET HENNES

Bli med til en liten landsby i Galilea. Det er på den tiden da vår tidsregning tar til. Det bor trolig rundt 200 mennesker i landsbyen, alle kjenner alle. Folk er av jødisk avstamning, noen hører til den mektige kong Davids slekt. Til denne landsbyen sendte Gud en dag sin betrodde engel, Gabriel. Unge Maria fra enkle kår i landsbyen var utvalgt til å føde en sønn. Et annerledes barn. En hellig gutt. Det var Gud Skaperen som grep inn i sitt skaperverk for å sende sin eneste sønn til verden. Han visste vi trengte denne sønnen. Maria var utvalgt til å være sønnens mor. Maria valgte å si ja til oppdraget. Hvordan var det å være den utvalgte ungjenta Maria da? Hva med snille, tålmodige Josef, som hun var lovet bort til? Hvordan skulle det bli å være mor til en konge til evig tid?

Marias ja ble et vendepunkt. Historiens vendepunkt.

I disse dager gir jeg ut boka; «Verdens viktigste kvinne? Om Maria og barnet hennes.» Maria ble mor til Jesus Kristus, grunnleggeren av verdens største religion. Derfor er hun kalt verdens viktigste kvinne. Jesus er hovedpersonen i Det nye testamente. Vi får også små glimt av moren hans. I denne boka har jeg tegnet et helhetlig bilde av mor Maria. Det er ei bok for folk flest, - til inspirasjon for liv og tro.

Kirken i Norge har vært katolsk lenger enn den har vært luthersk. Det har gitt oss stor kulturarv. Denne boka inneholder også stoff om dette, og om katolsk og ortodoks tradisjon. Det er en økende interesse for Maria i mange kirkesamfunn. Det er økumenisk perspektiv over henne. Hun er en rollemodell, modig, sterk og handlekraftig.

Det kom både hyrder og vismenn for å tilbe den nyfødte Jesus på Marias fang. Da forteller Lukas at Maria gjemte alt i hjertet sitt og grunnet på det. Det ble gjennom et helt liv mye å grunne på for Maria. Mange gjør som Maria. Erttertanke kan bli kilde til klokskap.

En gang lette Maria desperat etter gutten sin da han som 12-åring ble igjen i tempelet i Jerusalem. Hun fant han i sin fars hus. Dette er kirkenes oppdrag: Å vise mennesker veien til farshuset. I farshuset kan mennesker hente kraft og mot, få påfyll og velsignelse til å gå videre som oppreiste, modige, engasjerte mennesker.

Mor Maria er et viktig forbilde. En inspirasjonskilde til å finne retningen til farshuset. Det er en ettervarme i Marias fotspor.

Hvordan kan vi leve slik at det blir en ettervarme i fotsporene våre?

Ragnhild Bakke Waale

VERDENS VIKTIGSTE KVINNE?

Om Maria og barnet hennes

Ragnhild Bakke Waale

Omlidstranda Camping

Telefon: 33 18 86 00
Epost: omlid@online.no
www.omlidstranda.no

- Sesong fra 28. april - 1. sep
- 650 plasser
- Minigolfbane

Omlidveien 11
3296 Nevlunghavn (16km fra Larvik)

PRESTEN HAR ORDET

I skrivende stund har vi akkurat bikket midten av november. Kirkene våre er igjen stengt for aktiviteter, utenom gudstjenester, dåp, vielser og begravelser. Jeg tror nok jeg har de aller fleste med meg i å kjenne på litt motløshet og matthet i møte med nye og strenge restriksjoner, selv om vi jo også forstår så inderlig godt hvorfor det må være som det er og gjør vårt beste for å ta vare på de rundt oss og oss selv.

I våres var vi veldig gode på holde oss hjemme. Da fikk vi jo ikke lov til å samles til gudstjenester engang. Kirken flyttet til Facebook, til andre digitale plattformer og ut på parkeringsplasser i lastebil, med menigheten i bilene sine. Og etter hvert som dagene ble lysere og varmere, så vi at vi kunne åpne opp samfunnet igjen, litt etter litt. Pinsedag var det igjen gudstjenester i kirkene i Larvik. Å gå en ny runde med restriksjoner i møte når vi vet at det bare blir mørkere

og mørkere den neste måneden, kan kjennes tungt. Selv kjente jeg på en sorg over å ikke kunne feire påske på vanlig vis denne våren, og nå ser det ut til at vi skal ha med oss restriksjoner også gjennom jula og ut i det nye året. Det krever litt å mobilisere samme giv som i våres, kjenner jeg - og mange med meg, tror jeg.

Noe som ble viktig for meg i våres var å ha et fokus på at påsken ikke var avlyst selv om den ble feiret på en annen måte enn vi pleier. Og det prøver jeg å ta med meg i møte med jula også: Julia er ikke avlyst. Om noe så er den viktigere enn noen gang: For det var verdens lys som kom til jorda i stallen julenatt for 2000 år siden. Og det lyset slukner aldri - selv ikke i vår mørkeste korona-vinter. Når verden rundt blir mørkere og kaldere, kan vi feste blikket på det lyset - på barnet i krybben, Guds sønn, verdens frelser. Jesus har jo sagt: Jeg er verdens lys. Den som følger meg, skal ikke vandre i mørket, men ha livets lys. (Joh 8,12) Julia er ikke avlyst! Uansett om vi kan feire omtrent som vi pleier eller ikke - oss er en evig frelser født! Jeg kan styre min begeistring for overdreven pynting med julelys ute, men i år sier jeg: Kjør på! La oss begynne i god tid, og la oss sammen vise hverandre at det skal bli lysere igjen, og at det ikke skal så mye lys til for å jage mørket! La oss sammen vise veien til stallen og krybba og til det nyfødte verdens lys. Med ønsker om en fredfull og meningsfull advents- og juletid. Ta vare på dere selv og hverandre!

Kristin Stensrød Haugen

*Vi har alltid godt utvalg
i grønne og blomstrende planter!*

Bjørn Larsens
GARTNERIUTSALG

KLEVER V/VELDREFELTET – TLF. 33 18 32 62

MASKINENTREPRENØR

Håvard Rudskjær
FJELLSPRENGNING

O.Borgen

MØBELHANDLER

"DERES MØBELHANDLER I LARVIK"

Nansetgt. 21, PB 111
N-3251 Larvik
Bank DNB Larvik
Etbl: 1899

Tlf: + 47 33 18 17 62
Mob: +47 957 46 260
firmapost@borgen-mobler.no

WWW.BORGEN-MOBLER.NO

100 ÅRS JUBILEUM FOR STAVERN FOLKEHØYSKOLE, FREDTUN

Denne høsten har «The White House in Washington» stått i nyhetsbildet. Stavern har også et stort, hvitt hus, som tidligere lå i Brunlanes: Fredtun, med navnet Stavern folkehøyskole i dag, har en ruvende hovedbygning fra 1920, nyrenovert til jubileet.

En særskilt skole for landsungdom er en idé fra Danmark, ved presten og salmedikteren N.F.S. Grundtvig, 1783-1872. Kong Frederik VI hadde gitt folket medstyrringsrett, og Grundtvig holdt fram at da måtte folkelig opplysning til. Den første folkehøyskolen startet han i 1844. Ungdom må samles til kunnskaps- og kulturformidling, i «åndens skapertime». Grundtvigs program ble: «Langt mere verd enn det røde gull, er seg selv og sin Gud å kjenne». Norge fikk sin første folkehøyskole i 1864.

Den lutherske Frikirke hadde også sine pionerer for tanken om folkehøyskole. Et valgt skolestyre i 1916 laget planer, og bygging vedtatt i 1919. Brunlanes ble valgt som det best egnede. Fra Enigheten gård ved Stavern ble eiendom utskilt, og bygging startet. Fredtun, Frikirkens ungdomsskole, innviet og åpnet 9. januar 1921.

Det første kullet hadde 29 elever. Pedagogiske hjelpemidler var beskjedne de første åra. Et garnnøste med strikkepinne til akse tjente som globus. Svak elevsøkning og krevende økonomi kjennetegnet det første tiåret, men bedret seg kraftig på 1930- og 1940-tallet.

Fredtun ble fra starten også et viktig stevne- og leirsted sommerstid. Skolefagene var i mange år som i real-skolen, med teoretisk og praktisk linje. Linjesystemet ble mer utvikla fra 1975. I dag har skolen linjer som: vannsport og friluftsliv, musikk, scene og studio, skuespiller og teater, bistand og volontør, blålys som samfunnsnyttig action, turn, golf, puls med idretts- og livsglede, kickboksing. Valgfag og noen fellesfag har alle. I flere år også en internasjonal linje, med 10-15 studenter fra ulike land. Hvert år arrangeres studieturer for å lære om andre kulturer, samfunn og folk, og turopplevelser i vårt eget land.

I 2020-2021 går 125 studenter på Stavern folkehøyskole. Å bo i internat, leve i et fellesskap med andre, få nyttig kunnskap og oppleve et trivelig ungdomsmiljø gir verdier for livet. Skolen drev uten statstilskudd helt til 1961. Flere bygninger er kommet til, for idrett- og forsamlingshall, undervisning, drift og nye internat. Stort grønt område og vakker kystnatur skaper flotte omgivelser.

FREDTUN, med navndring i 2011 til Stavern folkehøyskole, har i alle år vært et viktig samlingssted for distriktet, til møter, trening, konserter og kulturformidling. I Larvik kommune er det en verdi å ha en folkehøyskole og en høyskole, politihøyskolen, som kan samarbeide noe. Til jubileet er det laget jubileumbok fra 100 fargerike år. En fortelling om aktivitet, kreativitet og solidaritet. Hele Larvikdistriktet kan uttrykke stor takk til skolen for alt av positivt, verdifullt arbeid gjennom 100 år. Et kristent menneskesyn gjennomsyrrer livet på skolen og betyr inkludering og et trygt skolemiljø.

Nils Melau

Og Sãmannen stiller seg i gratulantenes rekke.
Egil L. Thorvaldsen,
redaktør

Foto: Nils Melau

Funnemark

EN SAMTALE MED ANNE-BERIT OG PER KÅRE HAGA

For to år siden, i november 2018, flytta Anne-Berit Haga inn på sykehjemmet i Tjølling. Hun og Per Kåre var ikke så glad for det i starten, å flytte til «andre sida», men etter å ha kjørt fra Stavern fram og

tilbake i 3 måneder, kjøpte han en Labo-leilighet fem minutters gange fra sykehjemmet. Det er de glad for nå, så de kan besøke hverandre daglig på spesielle vilkår. En tur ned til leiligheten i rullestolen blir det, og også noen bilturer.

På sykehjemmet har det vært veldig mange aktiviteter og tilbud til beboerne fram til nå. Det at ukentlige andakter og forskjellige samlinger nesten alle ukens dager nå er borte, er et stort savn.

Nå er det Tjølling kirke de kan besøke, men i et langt samliv har de tilhørt Tanum menighet. Anne-Berit er byjente, oppvokst i Sveins gate, og Per Kåre er odelsgutt og bonde på Haga. Da de giftet seg i 1962, sto huset på Solvang (Haga) ferdig. Da hadde Per Kåre jobbet hele vinteren med å bygge det, sammen med svigerfaren Arthur Sletholt, som var byggmester.

Jeg tenker at vi kan snakke om julefeiring før, i byen og på landet:

På Haga var det mange rundt bordet på julaften. Mor, far, seks barn og bestemor. Maten var ribbe. Juletreet ble hogd og pyntet på lille julaften og satt i den innerste stua. Barna fikk ikke se det før på julaften, og det var levende lys på treet. I Tanum kirke var det ikke gudstjeneste på julaften, men mor Borghild leste alltid juleevangeliet. 1. juledag bar det til gudstjeneste for hele familien, minus bestemor, med hest og slede.

2. juledag bar det ut i sleden igjen, til juleselskap hos mormor og bestefar på Havsja i Veldrebakken. I Sveins gate hadde de elektriske juletrelys i flere farger, fra familiens opphold i Amerika. Det var der Anne-Berits mor og far møttes og giftet seg. Julaften feiret familien hos bestemor og tre tanter som bodde litt lenger ned i gata. Ribbe eller svinestek var på menyen. Familien gikk i Larvik kirke på julaften, selv om de tilhørte Metodistkirken. Det var trivelig der, sier Anne-Berit.

Både i byen og på landet gikk de lenge rundt juletreet før gavene ble delt ut. Gavene var «svære greier», syntes vi, sier Per Kåre. Det var stort sett ting vi hadde lagd selv, og kanskje ei bok. Alle fikk gaver fra alle.

Anne-Berit og søstera Astrid lagde ofte dokkeklær til hverandre.

Det var mange store juletreffester, spesielt i søndagsskolen, Unges Misjon og Annendagsfesten på Tunheim. I Metodistkirken var det også en stor søndagsskole som hadde juletreffester.

De sier at det er med stor takknemlighet de ser tilbake på at de har fått oppleve 58 juler sammen og en meningsfull tilværelse i sin høye alder (84 og 86). Et vers som har betydd mer og mer ettersom åra har gått og som daglig blir referert hos dem, vil vi nevne, selv om det ikke er noe typisk julevers:

*«Jeg er i Herrens hender i alt som med meg skjer.
I smil og gråt jeg kjenner at Herren er meg nær.
Om jeg i dype daler må gå den tunge vei,
fra himlens høye saler Hans øye følger meg.»*

VANSKELIG JUL

Her er den korte filmsnutten om «Ella»: www.blakors.no/jeg-ser Her ligger det også noen råd og tips om hva man som enkeltperson kan gjøre for barn som har det vanskelig.

Ikke alle barn gleder seg til jul

Gi støtte, trygghet og håp til familier som har det tøft.

Send SMS BK JUL til 2210 (200 kr) eller
VIPPS valgfritt beløp til 13130

HVEM SKAL HA SÅMANNEN?

Menighetsbladet SÅmannen har kommet ut siden høsten 1955. Det blir gitt ut av tre sokn i Den norske kirke: Kjøse, Berg og Tanum. Bladet har helt fra begynnelsen blitt delt ut av Posten. Det ønsker vi å fortsette med. Vi har hatt såkalt fulldistribusjon. Men det har dukka opp noen problemer i seinere tid som vi prøver å komme til rette med.

1) På grunn av sterk nedgang i den samla postmengden har Posten lagt om noen av rutene sine, sånn at de dekker mer enn sokna våre. For eksempel kan ei rute starte i Larvik og så gå inn i Tanum. Men postbudet kan da ikke levere ut SÅmannen bare i en del av ruta si. Skal hele ruta dekkes av Posten, fører det til at mange utafor grensene våre også får bladet. Det har ført til at menigheten nå deler ut bladet på dugnad i det meste av Tanum sokn.

2) Mange ønsker å reservere seg mot reklame eller gratis aviser og har satt opp et eget merke om det på postkassa. Det er fullt forståelig. Men ei slik reservering gjelder ikke for eksempel menighetsblader, fordi disse ikke er **uadresserte kommersielle organer**. Vi gir ikke ut SÅmannen for å selge noe eller å skaffe oss inntekter. Tvert imot bruker menighetene en god del penger på å gi ut bladet. Det inneholder en del annonser, men dette er for å skaffe penger til utgivelsen. Markedsføringsloven sier at denne utdelinga er i orden når det som leveres ut, "ikke er reklame eller gratis avis" med kommersielt formål.

For å understreke at det å gi ut organer av vår type ikke dreier seg om å tjene penger, har Posten gitt oss beskjed om å skrive ordet INFORMASJON tydelig på forsida av hvert nummer.

3) Enkelte har sagt at de ikke ønsker å få SÅmannen fordi de ikke ønsker å ta imot et kristelig blad. Dette prøver vi å ta hensyn til i den frivillige utdelinga, men det er ikke så enkelt å få til.

Egil L. Thorvaldsen
redaktør

KONFIRMASJON UNDER KORONAEN

Alle aktiviteter er satt på pause i november, det vil også si konfirmasjonsundervisning og presentasjon i gudstjenestene i Tanum. Vi gir beskjed så fort vi vet noe om lysmessene i desember, og om vi kan gjennomføre undervisningen i desember. Undervisningstemaene vi går glipp av i høst, tar vi igjen til våren. Dersom vi ser at det blir langvarig pause i aktivitetene, blir det digital undervisning på nyåret.

Vi oppfordrer konfirmanter å tenke at de er konfirmanter også i november, og vi har laget en YouTube-spilleliste med filmtips og musikk som er fine å ha med i konfirmanntida – se «Tanum og Kjose menigheter» på YouTube.

Kristin Stensrud Haugen

Konfirmanter i Kjose (øverst), Berg og Tanum høsten 2020.

PÅMELDING TIL JULAFTENS GUDSTJENESTER

På grunn av koronapandemien blir det påmelding til gudstjenestene på julaften for alle kirkene i Larvik prosti.

Påmeldingen åpner 1. desember, helst på www.kirken.no/larvik eller ved å ringe kirkekontoret på telefon 33173000. Du må oppgi navn og mobilnummer, og du kan melde på flere personer i familien, gjerne på samme telefonnummer. Det satt et maksimalt antall deltagere for å ivareta avstandsreglene, og det er ulikt for hver kirke.

Uansett hvordan du melder deg på, vil du få en bekreftelse på e-post. Påmeldingen kan senere endres eller kanselleres ved å bruke lenken i bekreftelsen.

Dersom du blir forhindret fra å delta, ber vi om at du melder deg av.
Frist for påmelding til julaftens gudstjenester er mandag 21. desember.

Opplysningene blir lagret i 14 dager etter gudstjenesten for eventuell smittesporing og deretter slettet. Vi må ta forbehold om mulige endringer i smittevernsreglene.

Velkommen til gudstjeneste i kirken på julaften!

Ved spørsmål kontakt:

Sigrd Kobro Stensrød, kirkeverge i Larvik, tlf. **98231305**

Sølvi Kristin Lewin, prost i Larvik, tlf. **99232148**

BERG TREKIRKE ER NYMALT, OG IKKE BARE DET...

Med ekstra vedlikeholdsmidler fra Larvik kommune ble det mulig å foreta påkrevd vedlikehold av Berg trekirke. Først og fremst var målet å male kirken igjen.

Berg trekirke ble sommer 2020 malt av malerfirmaet Skalleberg og fremstår nå fin og hvit igjen. På grunn av mye råte godt skjult under den tykke, gamle malingen ble det imidlertid mer arbeid enn alle først hadde forestilt seg. Råten ble ikke oppdaget på befaringen sammen med malermesterne i april.

Råten gjorde at arbeidet med selve malingen ble forsinket i påvente av reparasjonsarbeid. Her måtte det skaffes tømmer inn i prosjektet. På kort varsel var det en utfordring i seg selv.

Felter av kledningen måtte skiftes ut, nedre del av noen av de vertikale stolpene som holder tømmerkassa sammen, ble reparert, og staffasje rundt øvre del av tårnet ble fornyet sammen med en del andre detaljer. Alt dette førte til at stillas ble stående lenge rundt kirken. Nå er også en siste opprydding etter arbeidet gjort rundt kirken.

Selve malerarbeidet kostet ca. kr. 850.000. I tillegg kom omfattende reparasjoner på omtrent kr. 650.000, totalt nesten kr. 1.500.000 med moms.

På tross av at det ble store kostnader, kan vi glede oss over at kirken igjen kan stå hvitmalt og fin.

Øystein Langerud
Driftsleder bygg
Larvik kirkelige fellesråd

SLEKTERS GANG

DÅP

Berg

04.10.2020 Sofie Bjørnfeld Mathisen
04.10.2020 Emilie Bergstrøm Nilsen

Tanum

13.09.2020 Linnea Tørrissen
13.09.2020 Aron Foldvik Mathisen
13.09.2020 Emily Gundrosen Jakobsen
27.09.2020 Thomas Hovde
27.09.2020 Kaja Elisabeth Seterdal Røsholt
27.09.2020 Victoria Donaire Gran
11.10.2020 Hannah Jensen-Jakucs
11.10.2020 Christian Vestmoen Bakken
11.10.2020 Vetle Finnskog Lund
08.11.2020 Signy Stamnes Fagernæs
08.11.2020 Henry Sjønnesen Anundsen

GRAVFERD

Berg

26.08.2020 Arnfinn Robert Andersen f. 06.12.1946
11.09.2020 Sonja Valborg Auby f. 09.01.1927

Tanum

29.08.2020 Jan Asmund Grøtterød f. 10.03.1932
30.08.2020 Inger Johanne Mølteberg f. 22.03.1946
04.09.2020 Johannes Stretere f. 28.02.1968
16.09.2020 Kjell Larsen f. 18.05.1934
13.10.2020 Liv Reidun Wendel f. 26.12.1945S

MADAGASKAR HØSTEN 2020

Vi har fått meldinger om at samarbeidet mellom Det norske misjonsselskap (NMS) og den lutherske kirken på Madagaskar (FLM) har vært utfordrende i en periode. NMS har stilt krav til kirkens ledelse om bedre forvaltning. Konkret gjelder det åpenhet og etterrettelighet i forbindelse med valgene av synodeledere og kirkens hovedledelse som foregår i 2020. Myndighetene har godkjent at valget kan foregå fra 4.-8. november i Mahajanga til tross for den vanskelige «koronasituasjonen».

Den tidligere kirkepresidenten ble rammet av Covid19 og døde i sommer. Visepresident Benil Octave overtok midlertidig. Han innrømmer at korrupsjon skapte stor uro i forbindelse med kirkevalget i 2016. Han formaner kirkefolket i FLM og delegater til generalsynoden å holde seg unna skittent spill i kulissene denne gang. Han stiller ikke som kirkepresidentkandidat. Han sier: Vi trenger en ung og sterk person som kan lede kirken videre etter en tøff og utmattende koronanedstenging. Videre uttrykker kirkepresidenten forståelse og respekt for at misjonspartnerne (NMS m.fl.) har våget å advare mot korrupsjon i forkant av valget. NMS har også mottatt de etterspurte regnskapsrapportene med tilfredsstillende revisjon og har gjenopptatt normal støtte til Madagaskar. Det betyr at de enkelte gassiske prosjektmedarbeiderne i FLM er sikret lønn og driftsmidler.

Misjonsprest Arild Bakke og familien valgte i første omgang å bli på Madagaskar, mens de andre norske dro til Norge. I høst er også familien Bakke kommet til Norge. De er bosatt i Stavangerområdet. Det betyr at NMS for en periode ikke har noen fast ansatt utsending til FLM på Madagaskar.

I brev til alle menigheter og foreninger som støtter arbeidet på Madagaskar gjennom NMS, sender hovedkontoret i Stavanger ut følgende:

«Vi takker dere for at dere i denne vanskelige tiden har fortsatt å støtte arbeidet på Madagaskar. Alle ansatte har fått lønn. Dessverre er det slik at noen aktiviteter og reiser ikke lar seg gjennomføre på grunn av korona, slik det for tiden er i flere av NMS sine samarbeidsland.

Madagaskar og vår søsterkirke FLM er i en krevende situasjon på grunn av koronasituasjonen og trenger fortsatt støtte og forbønn. Takk for engasjementet!

*Hanne Bustnes
kontakt for Stavern menighets misjonsprosjekt*

NØDVENDIGE ENDRINGER I DEN NORSKE KIRKE

Ut fra stortingsforliket fra 2008 og grunnlovsendringene som trådte i kraft i 2012, så har ikke Den norske kirke (DNK) lenger noen statskirkelig posisjon. Men den opprettholder en særstilling som landsomfattende folkekirke med 3,7 mill. medlemmer. Derfor er den nevnt i Grunnloven (§ 16) og sterkt posisjonert i den nye tros- og livssynsloven.

Denne loven, som trår i kraft pr. 01.01.2021, er en rammelov som skal gjelde for all tros- og livssynsorganisering der det kan vises til mer enn 50 faste medlemmer pr. trossamfunn.

En ganske detaljrik kirkelov fases nå ut, og det blir opp til de ulike samfunnene å lage sine egne lover, retningslinjer, forordninger og strukturer. Selvsagt hele tiden innenfor nasjonale lover og rammebetingelser.

Med DNK inn i framtida?

Det pågår nå et svært omfattende arbeid, ledet av Kirkemøtet/Kirkerådet, for å utforme en ny organisasjonsmodell med alle nødvendige ordninger og retningslinjer.

Det er absolutt på sin plass å endre organiseringen av kirka vår, for den har på flere områder en utdatert og «håpløs» organisasjon som absolutt ikke er framtidsrettet.

Jeg pleier å si at DNK er en organisasjon med norgesrekord i organisatoriske ”gråsoner”. Som de fleste organisasjoner, har den en tredelt modell. Sognet (lokalt), bispedømmet (regionalt) og kirkemøtet/kirkerådet (nasjonalt).

En slik nivåinndeling er ganske vanlig i større organisasjoner. Men DNK har et ganske stort problem. Avstanden oppover i organisasjonen oppleves meget stor. Vi kjenner ikke hverandre fra grasrota til topps.

Hvor mange fra lokalmenighetene vet særlig mye om bispedømmerådet og Kirkerådet / Kirkemøtet?

Hva steller disse organisasjonsleddene med?

Ved kirkevalget i 2019 (samme stemmelokale) stemte ca. 330 personer ved menighetsrådsvalget (Tanum), men bare ca. 160 ved valget på bispedømmeråd (Tunsberg) og kirkemøte. Den halvparten som var innom valglokalet, men likevel ikke stemte, begrunnet det med at dette var ukjent område. Ikke visste de noe om bispedømmet/kirkemøtet, og kandidatene - som stod på tre lister - var helt ukjente. En demokratisk struktur blir meget tvilsom under slike forutsetninger.

Framtidstanker

Nå arbeides det intenst med å komme fram til nye modeller og ordninger. Fra sentralt hold er det satt ned fem utredningskomitéer, en hovedkomité og fire underkomitéer:

1. Arbeidsgiverorganisering
2. Biskopens rolle
3. Demokrati/valgordninger
4. Forholdet kirke – kommune (som blant annet drøfter økonomi)

Det er å håpe at avstanden oppover i organisasjonen reduseres betydelig, at demokratiske strukturer styrkes og at alle kirkeansatte samles under én arbeidsgiver. Hvor blir fellesrådene av, hva med byråkratiet, og - - - mye, mye mer?

Utredningene skal være ferdige innen utgangen av februar 2021. Så blir det høringer og bearbeiding. Intensjonen er å ha nyordningene på plass i løpet av 2023.

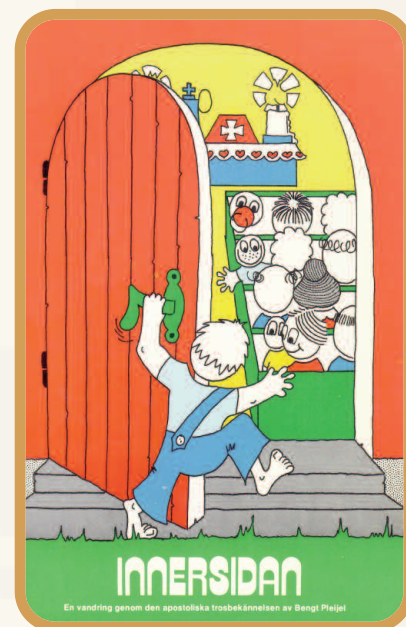
Med Tanum menighet som ståsted håper jeg at nye ordninger kan gi DNK rasjonelle og effektive styringsstrukturer med kort vei til Tunsberg biskop og bispedømmeråd og Kirkerådet i Oslo.

Kriteriet for en god organisasjon er gjerne et fellesskap der nærhet, omsorg og kjærlighet er noen av kjerneverdiene.

Menighetsrådene kan i høst feire 100-års jubileum. Bursdagspresangen bør være en styrket posisjon i vår nye organisering.

Med grunnplanen i organisasjonen – lokalmenighetene – i sentrum og et stabilt fotfeste i våre kristne grunnverdier burde kirka vår lykkes med sin omfattende organisasjonsendring.

- - - men, jeg er veldig spent på resultatet!!

Erling Sølvik, leder av Tanum menighetsråd

GAVEN FRA DEM SOM HAR ALT?

**Vi kjenner uttrykket fra reklamen: Gaven til henne/ham som har alt.
Og vi tenker kanskje: Hvorfor i all verden skal de da få enda mer??**

Diverse frivillige organisasjoner kan hjelpe oss. I stedet for å vri hjernen for å finne på noe til den som ikke trenger noe, kan vi gi til dem som trenger. Jeg er fullt klar over at vi har fattige mennesker i eget land, faktisk langt flere enn vi liker å vite om. Likevel er det viktig at vi også løfter blikket ut over egne grenser.

På internett kan du finne mange muligheter til å støtte mennesker i mange ulike livssituasjoner. Noe av det aller viktigste er hjelp til å bli sjølstendige og å kunne ta vare på seg sjøl, men også hjelp til å overleve i tørke og krise. Vi kan kjøpe mange forskjellige ting i varierende prisklasser som går til mennesker som trenger det: Det kan være geiter eller ulltepper til flyktninger. Eller hjelp til besteforeldre som må ta seg av barnebarn der foreldre er døde av AIDs. Mange trenger moskitonett, bistand til å grave brønner og til å rense vann. Vi kan gi bort kondomer og kyllinger, eller hjelpe ei jente som drømmer om utdannelse og framtidig jobb i stedet for å bli gifta bort som 13-14-åring. Eller vi kan bidra til å bevare tropisk regnskog i Amazonas eller Sørøst-Asia.

Her finner du adresser til noen av de organisasjonene som kan hjelpe oss å finne gode gaver, enten man har alt eller ikke. Dette rekker du før jul.

<https://www.flyktninghjelpen.no/gavermedmening/>

<https://www.gaversomforandrer verden.no/>

<https://www.regnskog.no/no/nettbutikk>

<https://strommestiftelsen.no/nettbutikk>

ELTh

TURMISJONSJENTENE VÅREN 2021

Vi møtes på parkeringsplassen ved Tanum kirke hver siste mandag i måneden kl. 18 og drar til utgangspunktet for turen eller går fra kirken. Ta med mat og drikke og noe å sitte på.

Gjenbruksbutikken,
Nansetgt. 59, Larvik.
Vi tar imot varer.

Velkommen til en
hyggelig handel!

Kontaktperson:
Marit Vestmoen Nilsen,
tlf. 954 26 848

Såmannen er nå å finne i elektronisk utgave (PDF).

Gå inn på www.larvik.kirken.no.
Gå så til venstre: Velg din menighet
(Tanum, Berg eller Kjose). Da finner du Såmannen oppe til høyre. Her kan du lese bladet tilbake til 2013.

www.larvik.kirken.no
www.bergmenighet.no

PÅ TUNHEIM

I lys av Korona-situasjonen følger vi de nasjonale og kommunale retningslinjene fortløpende. Vi ønsker ikke å være en arena for smittespredning.

- Møtestedet har avlyst sine arrangementer ut 2020
  - Barnas juletefest 28/12 er avlyst, men vi har i utgangspunktet ønsket å arrangere «Synge jula inn» 13/12. Det ser dessverre mørkt ut for den også.
  - Annendagsfesten vurderes når tiden nærmer seg.
  - Alle fysiske arrangementer i underavdelinger avlyses, foreløpig fram til 23/11
- Vi ser forventning fram til vi kan samles igjen!

Åshild Haga

VÅRHALVÅRET I BERG MENIGHET

Vi inviterer til:

Gudstjenester, babysang, Skattekista, Superonsdag, søndagsskole, jentespeider, Guts, livsnære grupper, bibeltemakvelder, kulturkvelder, bønnegruppe, jentekvelder, kaffe og dugnad, håndarbeidskvelder og turgruppe for damer. Bruktbutikken: Se egen annonse.

Berg menighets program finner du på Larvik kirkelige fellestråds hjemmesider: www.larvik.kirken.no

På grunn av Korona-situasjonen kan det skje endringer.

Følg med på Facebook og Ø.P.

BRUKTKJELLER'N I BERG ARBEIDSKIRKE

Vil være åpen hver lørdag kl. 10-14 til og med 12. desember. Den starter igjen lørdag 16. januar og er åpen hver lørdag framover.

I tillegg har vi lagerutsalg med lave priser. Overskuddet går til trosopplæringstiltakene for barn og unge i Berg menighet.

Velkommen til hyggelig handel!

**KOM SOM EN GJEST
- REIS SOM EN VENN!**

FERSKE BAKERVARER
hver dag fra kl. 06.00

Conditori • kaffebar • påsmurt
• tipping • Catering

www.nevlunghavnakeri.no

Tlf. 33 18 89 00

Følg oss på Facebook

Nevlunghavn
Bakeri & Conditori

SØNDRSRØD
Tlf. 33 11 80 60
butikkjef.helgeroa@meny.no

Søndersrød tunet

Stedet hvor folk møtes

HILDE'S RENHOLD AS

miljø
FAGMESSIG RENHOLD

Off. Godkjent Renholdsbedrift.

- Daglig renhold
- Flytterenhold
- Boning
- Vaktmestertjenester
- Kontor renhold

Telefon:
95 18 91 20
95 18 26 69
97 09 68 88

E-post: post@hildesrenhold.no
Org. nr. 994 273 361 MVA

Lydhusstranda Treningstudio

Billig! Enkelt! & Nært!

Kr.1500.- for et helt år!

Ring oss på telefon:
33 14 02 20 for å bestille nøkkelkort
til trening eller sende oss en
e-post til lydhusstranda@hotmail.com

Sommerfelt elektro as

Tlf: 33 18 30 15
www.sommerfeltelektro.no

Medlem av:
ELON

CARLSENFRTZØ
Stavern
Den lokale byggevarerpesialisten

www.carlsenfritzoe.no

EKVALL

Graving - Transport

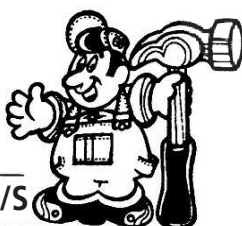

Mobil: 900 15 123
E-mail: arne@ekvall.no

Berven, 3267 Larvik
Telefon: 33 18 86 14
Telefax: 33 18 86 46
E-mail: postmaster@ekvall.no

www.ekvall.no

Terje's

SNEKKERSERVICE A/S

Søbakken 5A, 3295 Helgeroa
Telefon 33 19 59 69 - Mobil 95 87 53 20
E-mail: terje@terjesnekker.no

elektrikerkjeden

norgeseliten

Elektro TT AS

Elektriske installasjoner

Tommy 993 79 180

Thomas 905 72 701

Forretningen med det store utvalg

TVETENE Blomster SENTER

Tlf. 33 13 19 00

NORREK

www.norrek.no

–dypfrost på sitt beste!

EIDSTEN 3267 LARVIK

33 16 54 00

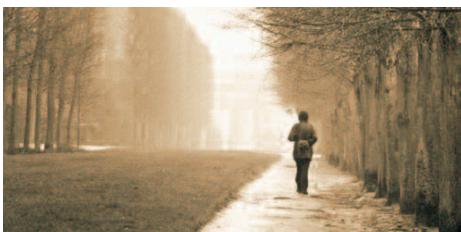
HELGEROA FYSIKALSKE
INSTITUTT

Søndersrødtunet

Tlf.: 33 18 88 70

Alexander Thorgersen tlf 917 26 757

Tore Fjelltveit tlf 90 77 80 25

SORG

En verdig begravelse fjerner ikke sorgen, men gjør den enklere å bære.

Sletsjøe
begravelsesbyrå

Når erfaring teller.
Spør etter en av oss på
døgntelefon 33 18 10 80

Tom Sletsjøe
Anne-Helene Gulvik
Anne Kjersti Kolberg
Ole Johan Løwe
Peter Grung
Rune Holm

www.gsb.no
Behjelpelig hele døgnet.

Larvik 33 18 10 80

Ter-Erling Andersen a.s

VVS & INTERIØRHUSET
PÅ BREKKE

AUT. RØRLEGGERFIRMA

VVS – INTERIØR – FLIS – TERRAKOTTA
Brekke, Larvik

Tlf. 33 19 11 36 – Vakt tlf.: 92 25 70 00

Internett: www.tea.no

RØRLEGGER OG FLISLEGGERE
MED VÅTROMSSERTIFIKAT

DIN FLIS- OG RØRLEGGEREFORRETNING

SPEKEMAT & DELIKATESSE

Helgeroa

Tlf.: 33 13 53 50

VESTFOLD OLJESENTER A.S

Din lokale leverandør av diesel og smøremidler

Tlf: 3316 3440 - E-post: vestfold@oljesenter.com

Dronningensgate 2
3290 Stavern

Tlf. 33 19 89 41

ÅPENT HELE
ÅRET

Gatekjøkken

Kiosk • Rekvisita • Bensin

Velkommen til oss på brygga

Helgeroa Marina

Telefon: 33 18 84 14 • Besøk oss på facebook

SØNDAG ER KIRKEDAG**Gudstjenesteliste Brunlanes 06.12.19 – 21.03.21****Søndag 06.12. 2.søndag i advent**

Luk 21,27-36

Tanum kirke kl.18:00

Lysmesse.

Spr. Haugen og kat.

Andersen

Konfirmanter deltar.

Luk 3,7-18

Kjose kirke kl.10:30

Gudstjeneste

Spr. Zimmermann

Berg arb.kirke kl.18:00

Synge jula inn.

Spr. Haugen.

Tunheim kl.17:00

Vi synger jula inn.

Torsdag 24.12 Julaften

Luk 2,1-20

Tanum kirke kl.13:00 Prest

Magelssen

Sang: Gospelino

Tanum kirke kl.14:30

Prest Magelssen

Sang:

Tanum kirke kl.16:00

Spr. Zimmermann

Sang: Mathilde Eikeland

Berg arbeidskirke kl.14:00

Spr. Haugen

Berg kirke kl. 16:00

Spr. Haugen

Kjose kirke kl. 14:00

Spr Zimmermann

Fredag 25.12 Juledag

Joh 1,1-14

Berg arb.kirke kl.12:00

Høytidsgudstj

Sammen med Berg,
Stavern og Kjose.

Spr. Haugen og

Zimmermann. Nattverd

Fredag 01.01 Nyttårsdag

Matt 1,20b-21

Berg arb.kr.k kl.12:00

Prest Terkelsen

Sammen med Tanum,

Kjose og Stavern.

Søndag 03.01 Kristi**åpenbaringsdag**

Luk 2,40-52

Tanum/Berg/Kjose til**Stavern kr.k.** kl.10:30

Misjonssøndag Nattverd

Spr Zimmermann, fra NMS

Reidun Weberg Andersen

Søndag 10.01 2. søndag i**åpenbaringstiden**

Mark 1,3-11

Tanum kirke kl.11:00

Høymesse. Nattverd

Spr Zimmermann.

Søndag 17.01 3. søndag i**åpenbaringstiden**

Joh 4,4-26

Berg arb.kirke kl.11:00

Spr. Haugen

Kjose kirke kl.10:30

Høymesse. Nattverd

Spr. Zimmermann

Søndag 24.01 4. søndag i**åpenbaringstiden**

Joh 9,1-7.35b-38

Tanum kirke kl.11:00

Høymesse. Nattverd

Spr. Zimmermann

Sportskapellet kl.11.00

Ståle Landmark

Søndag 31.01**Såmannssøndagen**

Mark 4,26-34

Berg arb.kr.k kl.11:00.

Spr Haugen

Sportskapellet kl.11:00**Søndag 07.02 Kristi fork-****larelsestdag**

Mark 9,2-13

Tanum kirke kl.11:00

Familiegudstjeneste

Spr. Thorsteinsson, k

ateket Andersen

Kjose kirke kl.10:30

Høymesse. Nattverd

Spr Zimmermann

Søndag 14.02**Fastelavnssøndag**

Joh 17,20-26

Berg arb.kirke kl.10:30

Gudstjeneste

Spr. Haugen

Sportskapellet kl.11:00**Søndag 21.02 1.søndag i****fastetiden**

Matt 16,21-23

Tanum kirke kl.11:00

Høymesse. Nattverd.

Spr. Zimmermann.

Sportskapellet kl.11:00**Søndag 28.02 2.søndag i****fastetiden**

Luk 7,36-50

Berg arb.kirke kl. 11:00

Høymesse. Nattverd

Spr Haugen

Kjose kirke kl.10:30

Høymesse. Nattverd

Spr. Zimmermann.

Sportskapellet kl.11:00**Søndag 07.03 3.søndag i****fastetiden**

Mark 9,17-29

Tanum kirke kl.10:30

Høymesse. Nattverd

Spr. Zimmermann

Sportskapellet kl.11:00**Søndag 14.03 4.søndag i****fastetiden**

Joh 3,11-16

Kjose kirke kl.10:30

Høymesse. Nattverd

Spr. Thorsteinsson

Berg arb.kirke kl.11:00

Gudstjeneste små og store.

Spr. Haugen, trosopplærer

K.H. Andersen

Søndag 21.03 Maria**budskapsdag**

Luk 1,46-50

Tanum kirke kl.11:00

Høymesse. Nattverd

Spr. Zimmermann

Berg arb.kr.k kl.11:00

Spr Haugen

Sportskapellet kl.11:00

NB! Dåp meldes inn særskilt. Normalt avholdes dåp kl.13.00 de søndagene det er gudstjeneste i Tanum.

I Berg og Kjose vil dåp normalt avholdes i gudstjenesten henholdsvis kl.11:00 og 10:30.

Nattverd er satt opp med forbehold om at den kan falle bort på grunn av smittevern.

NB! Sjekk avisen. Endringer kan finne sted.